

HAMMONJOEN

käyttö- ja hoitosuunnitelma

Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus ry

2007-2017

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO
2. HAMMONJOKI
 - 2.1 Yleiskuvaus
 - 2.1.1 Hammonkoski
 - 2.1.2 Koveroistenkoski
 - 2.1.3 Isomylynkoski
 - 2.1.4 Penakankoski
 - 2.1.5 Rintalan Myllykoski
 - 2.1.6 Hölyn virtapaikka
 - 2.1.7 Laavijoki
 - 2.2 Veden laatu
 - 2.3 Hammonjoki perhokalastuskohteena
 - 2.4 Kalastustiedustelu
3. KUNNOSTUSTOIMENPITEET
 - 3.1 Katselmustoimitus
4. YLEISIMMÄT KALALAJIT
 - 4.1 Taimen
 - 4.2 Kirjolohi
 - 4.3 Harjus
 - 4.4 Puronieriä
 - 4.5 Pikkunahkiainen
5. KALASTUKSEEN LIITTYVÄT RAJOITUKSET
 - 5.1 Välinerajoitus
 - 5.2 Tarvittavat luvat
 - 5.3 Rauhoitukset
 - 5.4 Kalojen alamitat
 - 5.5 Saaliskiintiö
 - 5.6 Kahluukielto
 - 5.7 Kalastusalue
 - 5.8 Kalastuksen valvonta
 - 5.9 Muut säännöt
6. KALASTUSLUVAT JA HINNAT
7. ISTUTUKSET
 - 7.1 Velvoitevarat ja lupatulot
8. KOEKALASTUKSET
9. RETKEILY
10. TULEVAISUUS
 - 10.1 Uhkatekijät
 - 10.2 Kehitysehdotuksia

LÄHDELUETTELO

1. JOHDANTO

Hollolan kalamiehet ottivat Hammonjoen säilyttämisen asiakseen 13 vuotta sitten. Vuodesta 1994 lähtien Hämeen TE-keskuksen ja Vesijärven kalastusyhteisöjen tavoitteena on ollut Hammonjoen kalataloudellinen kunnostaminen. Ylimoitettua vedenhankintaa voitiin estää ja kehittää Hammonjoesta vetovoimainen perhokalastuspaikka jo 1990-luvun puolivälissä. Joella tehtyjä kalataloudellisia kunnostuksia ovat rahoittaneet ja tukeneet Hämeen TE-keskus, Hollolan kunta, Vesijärven kalastusalue, Uskilan osakas- ja jakokunta sekä suuri joukko talkooväkeä. Myöhemmin mukaan ovat tulleet Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus ry ja Lahden perhokalastajat ry.

Hammonjoki on viimeinen Vesijärveen laskeva lohikalajien lisääntymiseen soveltuva joki. Lähdevesiensä ansiosta sen veden laatu kuuluu Vesijärven valuma-alueen parhaimmiston. Kunnostuksen yhteydessä Hammonjoen koskista on poistettu vanhoja patorakennelmia ja niitä on kivetty mahdollistaen kalojen esteettömän kulun. Muutoinkin jokivarsi ja sen lukuisat koskiosuudet ovat kokeneet tarpeellisen, mutta hienovaraisen kalataloudellisen kunnostamisen.

Vuonna 2007 valmistunut Hammonjoen käyttö- ja hoitosuunnitelma antaa suuntaviivat kalastuksen järjestämiseen ja alueen kehittämiseen tulevaisuudessa.

2. HAMMONJOKI

2.1 Yleiskuvaus

Hammonjoki sijaitsee lähellä Hollolan kirkonkylää, saa vetensä Salpausselän soraharjujen lähteistä ja laskee Vesijärveen. Joki on ainoita Vesijärven valuma-alueella sijaitsevia taimenjokia, jossa on luontaisesti lisääntyvä taimen- ja puronieriäkanta. 1990-luvun puolivälissä Hammonjoen historiassa käännettiin uusi lehti. Paikalliset asukkaat ja seutukunnan yhteisöt päättivät tehdä siitä vetovoimaisen perhokalastuskohteen. Tästä alkoi uuttera kehitystyö, jonka tähänastisista virstanpylväistä merkittävin on kevät 2007, jolloin joen kalataloudellinen kunnostaminen saatiin päätökseen.

Kalastuskohteena Hammonjoki jakautuu kahteen erilliseen kalastuslupa-alueeseen. Näistä pidempi, puolentoista kilometrin mittainen alue 1 sijoittuu alajuoksulle, Vesijärven ja Koveroistenjärven väliin, kun taas puolen kilometrin mittainen alue 2 ulottuu Koveroistenjärven eteläpäästä aina Sepänpuron ja Laavijoen yhtymäkohtaan. Hammonjoen valuma-alueen pinta-ala on noin 45 km². Pääuoma alkaa Kiikunjoen nimellä, muuttuen Sepänpuroksi. Joki levenee Koveroistenjärveksi joka laskee Hammonjokena Vesijärveen.

2.1.1 Hammonkoski

Kohteista lähinnä Vesijärveä ja jokisuuta sijaitsee Hammonkoski.

2.1.2 Koveroistenkoski

Seuraava kohde ylävirran suuntaan on Koveroistenkoski. Tässä 250 metriä pitkässä koskessa on ollut pato, joka on kunnostustoimenpiteiden yhteydessä räjäytetty ja siihen on rakennettu kalatie.

2.1.3 Isomyllynkoski

Koveroistenjärven yläpuolella on Isomyllynkoski, jossa sijaitsee parkkialue sekä tauko- ja tulentekopaikka. Alueelle on tehty viitoitus ja siellä on opastetaulu.

2.1.4 Penakankoski

Penakankoski sijaitsee Koveroistenkoskesta noin 1,8 km ylävirtaan Sepänpuron sivuhaarassa. Koskessa on aiemmin toiminut mylly ja saha. Koski sijaitsee pääosin yksityisalueella.

2.1.5 Rintalan Myllykoski

Rintalan Myllykoski on noin 70 metriä pitkä ja pudotuskorkeus on noin 2 metriä. Koski sijaitsee noin 700 metrin päässä Penakankosken yläpuolella ja on pääosin yksityisalueella.

2.1.6 Hölyn virtapaikka

Hölyn virtapaikka sijaitsee noin 700 metriä Rintalan Myllykoskesta ylävirtaan päin. Virtapaikka on metsän ympäröimä, eikä alueella ole asutusta.

2.1.7 Laavijoki

Laavijoki yhtyy Penakankosken alapuolella Sepänpuroon. Joki on noin 6 kilometriä pitkä ja saa vetensä pääosin lähteistä. Uoma on enimmäkseen savipohjainen, suhteellisen luonnontilainen ja meanderoiva puro. Alueella ei ole varsinaisia koskia tai kalojen nousuesteit.

2.2. VEDEN LAATU

Hammonjoki on tunnettu kirkkaasta vedestään. Veden laatu onkin yleisesti ottaen erinomainen, mutta erilaiset sääolosuhteet saattavat aiheuttaa huomattaviakin kausivaihteluita. Esimerkiksi rankat sateet lisäävät valunutta, samentavat veden ja heikentävät veden laatua. Vähäsateisena syksynä 2006 otetuissa pintavesinäytteissä lämpimän kesän jälkeen hajakuormituksen vaikutus veden laatuun jäi normaalia pienemmäksi, jolloin vesi kirkastui, ravinnetasot laskivat ja veden hygieeninen laatu parani. Kaikissa joesta otetuista näytteistä todettiin Hammonjoen happitilanne hyväksi. Fosforipitoisuudet olivat alhaiset, joten vesireitin yläosaa voi luonnehtia karuksi ja alaosaa lievästi reheväksi.

Hammonjoki on tunnettu kirkkaasta vedestään

Pintavesinäytteet on otettu 22.9.2006. Taulukkoon 1 on koottu keskeisiä, tarkasteltavan vesireitin veden laatua kuvaavia tietoja. Näytteet on analysoitu Paavo Ristola Oy:n toimesta.

Parametri	Kiikunoja		Sepänpuro		Hammonjoki	
	2006	1996-2006	2006	1996-2006	2006	1996-2006
Happi mgO ₂ /l	10,7	10,4	11,1	11,1	10,5	11,2
Väri mg Pt/l	<5	13	7,5	55	10	60
pH	7,2	6,9	7,6	6,9	7,5	7,1
Rauta µg/l	<5	240	120	850	140	710
Kokonaistyppe µg/l	890	1900	1800	2200	1500	2100
Kokonaisfosfori µg/l	3	47	19	43	16	32
Fekaaliset streptokokit kpl/100 ml	9	310	48	190	12	110

Taulukko1. Hammonjoen alueen veden laatu syksyllä ja keskimäärin vuosina 1996 - 2006.

2.3 HAMMONJOKI PERHOKALASTUSKOHTENA

Hammonjoki on perhokalastuspaikkana haastava. Se vaatii tutustumista ja opettelua, mutta usein se myös palkitsee kärsivällisen. Ehkä tässä onkin yksi sen suosion salaisuuksista.

Virran pysyessä sulana Hammonjoella voi kalastaa ympäri vuoden, mutta kesä on selvästi Hammonjoen parasta aikaa. Varsinainen kalastuskausi alkaa yleensä toukokuun puolen välin aikoihin, jolloin vedenpinta laskee ja vesi kirkastuu. Kalastuskausi pysyy hyvänä noin lokakuun alkuun, jonka jälkeen syyssateet nostavat veden pintaa ja vesi sameutuu. Kirkkaan veden aikaan kalat ovat yleensä valppaita ja reagoivat herkästi, joten kalastajankin on liikuttava varovasti ja ajan kanssa. Samean veden aikaan kalojen havaitseminen vaikeutuu ja kalat eivät reagoi kalastajaan yhtä herkästi.

Hammonjoki on tunnettu varsinkin perhokalastajien keskuudessa puronieriäkannastaan, mutta kirjolohi on pääasiallinen saaliskala. Perhoon voi tarttua lisäksi taimen tai harjus. Taimen on rauhoitettu 11.9 – 15.11 välisenä aikana.

2.4 KALASTUSTIEDUSTELU

Vuoden 2007 alussa lähetettiin 30 kalastusluvan lunastaneelle henkilölle tiedustelu, jolla selvitettiin vuoden 2006 aikana harjoitettua kalastusta Hammonjoella. Kaavakkeista palautettiin 15 kappaletta eli 50 %. Selvitysalue jaettiin kahteen osaluueeseen, Hammonjoki ja Sepänpuro. Suurin osa vastanneista (80 %) oli kalastanut Hammonjoen alueella.

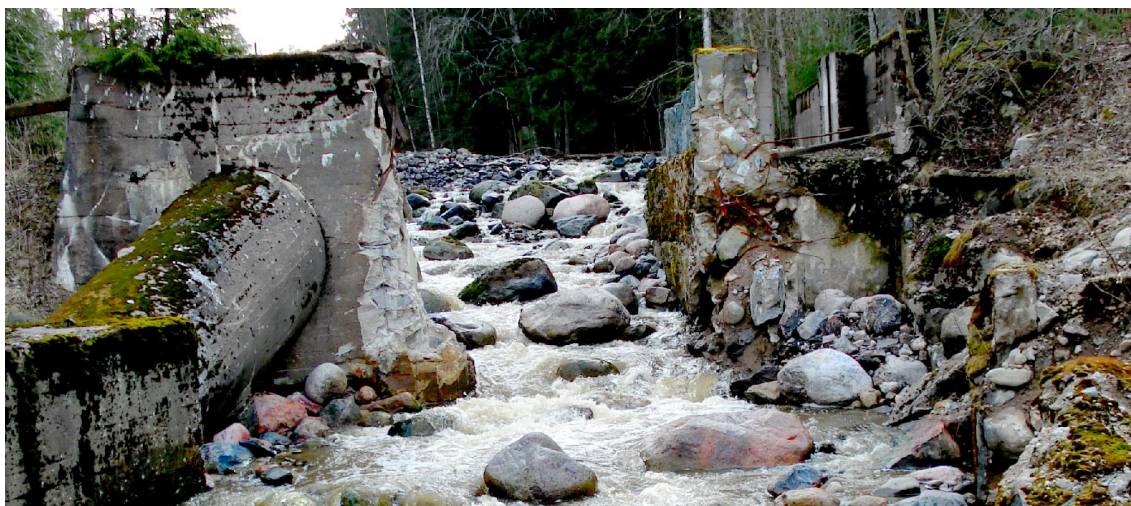
Eniten saaliiksi koko tiedustelualueelta oli saatu kirjolohta. Sitä oli noin 40 % saaliista. Puronieriää ja harjusta saatiin noin 21 %, ahventa noin 17 % ja taimenta noin 16 % saaliista. Särkien osuus saaliista oli 7 %. Rapuja ei saatu lainkaan.

Myös kalastusta haittaavia tekijöitä pyrittiin tiedustelussa selvittämään. Perhokalastukselle suurimmaksi haitaksi koettiin risukkoiset ja vaikeakulkuiset rannat – tätä epäkohtaa on sittemmin kunnostustoimenpiteiden myötä korjattu. Virtaaman vähäisyys ja kalavesien hoidon puute nähtiin kohtalaisena haittana ja vähäisten haittojen listaan lukeutuivat mm. vesikasvillisuus, joessa olevat patorakennelmat sekä kalojen vaikea pyydettävyys.

3. KUNNOSTUSTOIMENPITEET

Hammonjoen kalataloudellinen kunnostus valmistui vesistö rakentamisen osalta toukokuussa 2006. Kunnostuksen tavoite oli tehdä Hammonjoesta entistä kiinnostavampi perhokalastus- ja virkistyskohde ja turvata Vesijärvestä nousevan taimenen kulku lisääntymisalueelle.

Töiden suurin osuus oli vuonna 2006 aloitettu Koveroistenkosken kalataloudellinen kunnostus. Tärkein kohde oli koskessa oleva vanha myllypato, joka esti kalojen nousun ylävirtaan mutta jota ei – museoviraston vaatimuksesta – saanut kokonaan purkaa. Patoon räjäytettiin aukko ja koskeen rakennettiin kalatie. Keväällä 2007 maisemoitiin räjäytysjäljet ja viimeisteltiin kalatien kynnykset. Saman kevään aikana suoritettiin myös Rintalan Myllykosken sivu-uoma ja rakennettiin Isomyllynkosken yläpuoliselle alueelle kolme soraikkoo. Hammonjoen perhokalastusalueelta raivattiin risuja ja puita, rakennettiin kulkuväyliä ja poistettiin jokiuomaan kaatuneita puita talkootyönä. Sekä Hammonjoen että Sepänpuron uomaa siistittiin kauttaaltaan.

Koveroistenkosken patoon rakennettu kalatie

3.1 KATSELMUSTOIMITUS

Kunnostuksen katselmustoimitus ja lopputarkastus pidettiin 25.5.2007. Lopputarkastuksessa hyväksyttiin kunnostustyö ja todettiin, että se oli tehty moitteettomasti kalojen elinympäristölle ja kululle sopiviksi ja muutostöiden ei ole todettu vaikuttavan veden korkeuteen tai virtaamaan. Tehty kunnostustyö nostaa selvästi joen virkistysarvoa. (Raportti tai muistio liitteenä)

Kunnostus tehtiin Uskilan osakas- ja jakokunnan sekä Vesijärven kalastusalueen aloitteesta. Sen suunnitteli Esa Lehtinen Uudenmaan ympäristökeskuksesta ja työ

annettiin toteutettavaksi Pirkanmaan ympäristökeskukselle. Vastaava työmaapäällikkö oli Jouni Korhonen. Rahoittajina olivat Hämeen TE-keskus, Hollolan kunta ja Vesijärven kalastusalue. Talkoovoimin kunnostukseen osallistuivat Uskilan osakas- ja jakokunta, Lahden Perhokalastajat ry., Lahden Kalaveikot, Päijät-Hämeen kalatalouskeskus ry., Vesijärven kalastusalue sekä Koulutuskeskus Salpauksen Asikkalan ja Kujalan yksiköt.

*Talkooväkeä
tauolla
Hammonjoen
kunnostustöiden
lomassa*

4. YLEISIMMÄT KALALAJIT

4.1. Taimen

Taimen on Hammonjoen ainoa alkuperäinen lohikala. Joella onkin elinvoimainen luontainen taimenkanta, ja taimenta nousee jokeen myös Vesijärvestä.

Taimenen kolmesta ekologisesta rodusta kaksi – järvitaimen ja purotaimen eli tammukka – elää sisävesissä. Alkuperäiset kannat ovat uhanalaisia, mutta istutusten ansiosta taimenta tavataan lähes koko Suomessa. Hammonjoella taimen on rauhoitettu ajalla 11.9. – 15.11 ja sen alamitta on 40cm.

4.2 Kirjolohi

Kirjolohi, Suomen kasvatetuin kala, on myös Hammonjoen tärkein istutuskala. Suomessa kaikki kirjolohet saavat alkunsa kalanviljelylaitoksista. Istutuksin Hammonjokeen toimitettavat kalat ovat keskimäärin kaksivuotiaita ja painavat 300-1000g. Sisävesissä kasvaneet kirjolohet saattavat elää jopa yli 10-vuotiaaksi kun taas kasvatuskalojen elinkaari on lyhyempi, noin 3-4 vuotta

Kirjolohi ei – yksittäistapauksia lukuun ottamatta – pysty lisääntymään luonnonvesissä. Syynä tähän lienee se, että Suomen vedet ovat sen kutuaikaan liian happamia. Kirjolohi on myöskin huono kilpailemaan ravinnosta ja elintilasta; varsinkin hauki- ja taimenriikkaissa vesissä se jää usein alakynteen.

4.3 Harjus

Suuresta selkäevästään nimensä saanut harjus on käynyt monin paikoin harvinaiseksi ja alkuperäiset luonnonkannat ovat joistain vesistä täysin kadonneet. Hammonjokeen jokikutuisen harjuksen poikasistutukset aloitettiin 1990-luvun loppupuolella ja niitä jatketaan vieläkin.

Kylmää ja kirkasta vettä vaativa harjus viihtyy parhaiten rauhallisissa hiekka- ja sorapaikoissa, joissa on suuria kiviä. Harjus on kutuaikaa lukuun ottamatta varsin paikallinen kala joka ei tee pitkiä vaelluksia. Kutuaika on huhti-kesäkuussa. Hammonjoessa harjuksen alamitta on 30cm.

4.4 Puronieriä

Puronieriä on istutettu Hammonjokeen 1960-luvulla ja se on muodostanut Hammonjokeen luontaisesti lisääntyvän kannan. Joessa esiintyy myös Hatsinan kalanviljelylaitokselta karanneita eri kantaa olevia nieriöitä. Kirjoloheen ohella puronieriä onkin tätä nykyä runsaslukuisin kala Hammonjoessa. Puronieriä viihtyy kylmissä, hapekkaissa ja puhtaissa vesissä.

4.5 Pikkunahkiainen

Hammonjoessa tehtyjen virtaamamittausten yhteydessä on tavattu nahkiaisia. Todennäköisesti nämä ovat pikkunahkiaisia. Nahkiaiskantojen laajuus ja tarkempi lajimääritys tullaan tekemään vuosien 2008-2010 välisenä aikana.

Pikkunahkiainen on suomen nahkiaislajeista pienikokoisin. Se elää toukkavaiheesta aikuiseksi joessa, eikä tee vaelluksia. Muodonvaihdoksen jälkeen pikkunahkiainen elää täysin ravinnotta ja kasvamatta vajaat puoli vuotta, jolloin se kutee ja kuolee. Sukukypsinä pikkunahkiaisit ovat vain 12-16cm pitkiä. Toukkavaiheessa nahkiaislajeja on vaikea erottaa toisistaan ulkoisten tuntomerkkien perusteella.

5. KALASTUKSEEN LIITTYVÄT RAJOITUKSET

5.1. Välinerajoitus

Kalastus Hammonjoella on sallittu vain perhokalastusvälineillä. Kalastuksessa saa käyttää ainoastaan väkäsetöntä koukkuja. Jokialueella, Hammonjoen suulla Vesijärven sekä Koveroistenjärven seisojen pyydysten käyttö on kielletty.

5.2. Tarvittavat luvat

Hammonjoella kalastavalta vaaditaan valtion kalastuksenhoitomaksu ja Hammonjoen perhokalastuslupa.

5.3 Rauhoitukset

Taimen on rauhoitettuja ajalla 11.9. – 15.11

5.4. Kalojen alamitat

Hammonjoen kalojen alamitat:

- Taimen 40 cm
- Harjus 30 cm

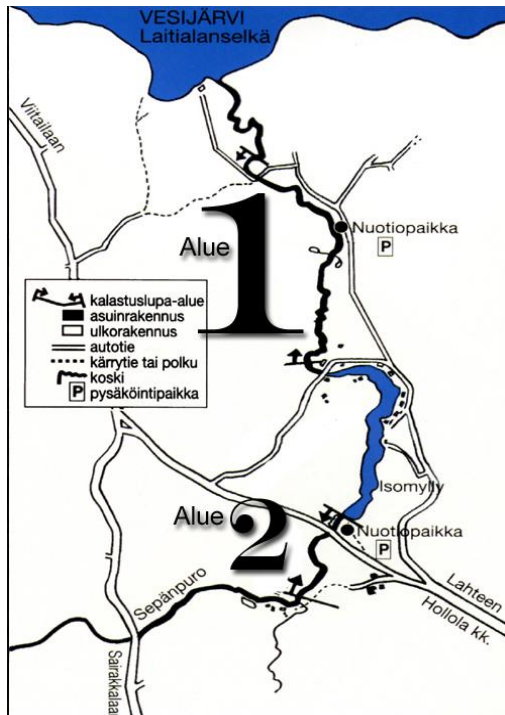
5.5. Saaliskiintiö

Saaliskiintiö on 2 lohikalaa / vuorokausi.

5.6. Kahluukielto

Joessa kahlaaminen on kielletty läpi vuoden.

5.7. Kalastusalue

Hammonjoella on kaksi erillistä kalastuslupa-alueita. Alue 1 sijoittuu Vesijärven ja Koveroistenjärven väliin. Alue 2 rajoittuu Koveroistenjärven eteläpään ja Sepänpuron ja Laavijoen yhtymäkohdan väliin. Koveroistenjärvi ei kuulu kalastusalueeseen. Alueet on merkitty kyltein ja niiden ulkopuolella kalastus on kielletty.

5.8. Kalastuksen valvonta

Kalastuksen valvonnasta vastaavat Uskelan jako- ja osakaskunnasta Martti Räisänen sekä Lahden perhokalastajilta Harri Hytönen.

5.9. Muut säännöt

- Huolehdi, että luvat ovat kunnossa ja mukana ennen kuin aloitat kalastuksen.
- Kalasta vain karttaan merkityillä tummennetuilla perhokalastusalueilla.
- Kalastuslupa-alueet on merkitty maastossa kylteillä, joista selviää mistä alue alkaa ja mihin se päättyy.
- Älä häiritse rantojen asukkaita. Rakennetuilla tonteilla ja viljelyksillä kulkeminen on kielletty. Käytä merkittyjä parkkipaikkoja ja kulkureittejä kalastusalueelle.
- Vaihda paikkaa. Anna toisillekin tilaa kalastaa.

6. KALASTUSLUVAT JA HINNAT

Lupien myyjät

- Ravintola Katinhätä (03) 788 1064
- Erä-Lindroos (03) 752 5696 tai 782 3277
- Hollolan kirkonkylän kioski 040-560 5199
- Hotelli Mustakissa (03) 544 9000
- Lisätietoja: Markku Nummela 0400-124051

Hinnat

Luparyhmä: Menetelmä: Perhokalastus alle 18 v.

Hinta	Kesto	Saaliskiintiö
5 €	1 vrk	2 lohikalaa

Luparyhmä: Menetelmä: Perhokalastus yli 18 v.

Hinta	Kesto	Saaliskiintiö
10 €	1 vrk	2 lohikalaa

Luparyhmä: Menetelmä: Perhokalastus Kaikki

Hinta	Kesto	Saaliskiintiö
25 €	3 vrk	2 lohikalaa/vrk
70 €	kausi	2 lohikalaa/vrk

7. ISTUTUKSET

Hammonjoen tärkein istutuskala on kirjolohi, jonka istutuksilla turvataan saalisvarmuus. Rautalammin reitin järvitaimenia istutetaan joko enintään kahden vuoden vanhoina poikasina tai mätirasiaistutuksina. Laavijokeen tehdään mätirasiaistutuksia tai pienpoikasistutuksia. Taimenen korkealla alamitalla (40cm) pyritään säilyttämään luontaisesti lisääntyvä kanta. Jokikutuisen harjuksen istutuksilla ylläpidetään joen harjuskantaa. Puronieriäkantaa ei tarvitse ylläpitää istutuksin, koska se lisääntyy joessa luontaisesti.

Hämeen TE-keskukselta saadut tiedot Hammonjoen alueen istutuksista.

Istutusvesi	Istutusaika	Kalalaji	Ikä	Määrä
Hammonjoki	14.10.1997	Harjus	Yksikesäinen	2300
Sepänpuro	15.9.1999	Puronieriä	Yksikesäinen	5000
Hammonjoki	7.10.1999	Harjus	Yksikesäinen	1170
Hammonjoki	19.9.2002	Järvitaimen	Neljäkesäinen	210
Hammonjoki	11.5.2004	Järvitaimen	Neljävuotinen	157
Hammonjoki	6.7.2005	Kirjolohi	Kaksivuotinen	72

Taulukko 1: Kalataloushallinnon istutusrekisterin tiedot Hammonjoen alueen istutuksista ajalta 1.1.1989 – 31.12.2006 (Hämeen TE-keskus)

7.1 VELVOITEVARAT JA LUPATULOT

Hämeen TE-keskuksen kanssa on sovittu 14.11.2007, että velvoitevarat ja lupatulot käytetään edellä mainitun istutussuunnitelman toteuttamiseen ja kalakantojen seurantaan.

8. KOEKALASTUKSET

Hammonjoen vesireitin kalakantojen tilaa on 1990-luvulta lähtien seurattu useana vuonna. Nämä seurannat on tehty pääosin velvoitetarkkailuna, joka on liittynyt Hatsinan kalanviljelylaitoksen ja Sairakkalan pohjavesiottamon lupaehtoihin.

Vuoden 2006 syksyllä tehty sähkökoekalastus oli viimeinen, joka tehtiin ennen Hammonjoen kalataloudellisen kunnostuksen valmistumista. Sen tulokset vahvistivat paljolti mitä jo tiedettiin: että Hammonjoella esiintyy luontaisesti lisääntyviä puronieriä- ja purotaimenkantoja ja että taimenta esiintyy vain joen alaosalla. Kunnostuksen jälkeen taimenen nousu Koveroistenjärven yläpuolelle on mahdollista. Vuoden 2007 syksyllä tehtiin myös velvoitetarkkailun ulkopuolisia sähkökoekalastuksia. Niistä jälkimmäisessä löydettiin Hammonjoelta taimenen ja puronieriän risteymä eli hybridi.

*Sähkökoekalastusta
Hammonjoella*

Taulukko 1: Koepyyntitulosten perusteella tehty arvio lohikalajien tiheydestä Hammonjoen alueella 2000-luvulla. * vain yksi pyyntikerta laiterikon vuoksi.

Vuosi	Kiikunoja kpl/100 m ²			Sepänpuro kpl/100 m ²					Jokela kpl/100 m ²				
	2000	2006	2007	-00	-03	-05	-06	-07	-00	-03	-05	-06	-07
Puronieriä	60	8	48	14	8	86	10	43	8	9	21	18	40
Taimen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	<1	-	-	-
Hybridi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Harjus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Vuosi	Isomyllynkoski kpl/100 m ²					Koveroistenkoski kpl/100 m ²					Hammonkoski kpl/100 m ²				
	-00	-03	-05	-06	-07	-00	-03	-05	-06	-07	-00	-03	-05	-06	-07
Puronieriä	10	7	14	12*	56	8	4	1	7	14	-	6	1	5	9
Taimen	-	-	-	-	2	1	1	16	21	5	1	4	23	9	-
Hybridi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-	-	-	-	4
Harjus	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

9. RETKEILY

Hammonjoesta on tarkoitus tehdä myös korkealaatuinen ja tunnettu retkeilykohde. Tavoite on luoda kokonaisuus, jossa perhokalastus antaa lisäarvoa retkeilylle ja päinvastoin.

Retkeilyn pääprojekteja on tällä hetkellä kaksi: laavu ja luontopolku. Laavu – jonka oheen tulee myös WC ja portaat – rakennetaan Isomyllynkosken nuotiopaikalle, ja sen ylläpidon ottaa hoitaakseen Uskilan osakaskunta. Luontopolku puolestaan tulee sijoittumaan Hammonjoen ja Sepänpuron rannoille ja niiden läheisyyteen. Se tulee lisäämään alueen vetovoimaisuutta entisestään varsinkin päiväretkeilijöiden silmissä ja samalla se myös helpottaa kalastajien ja retkeilijöiden liikkumista alueella.

Hammonjoen rantoja on jo raivattu ja siivottu virkistyskäytön parantamiseksi. Koveroistenjärven ja Vesijärven välistä nuotiopaikkaa kunnostetaan kalastajien ja retkeilijöiden käyttöön.

10. TULEVAISUUS

10.1. Uhkatekijät

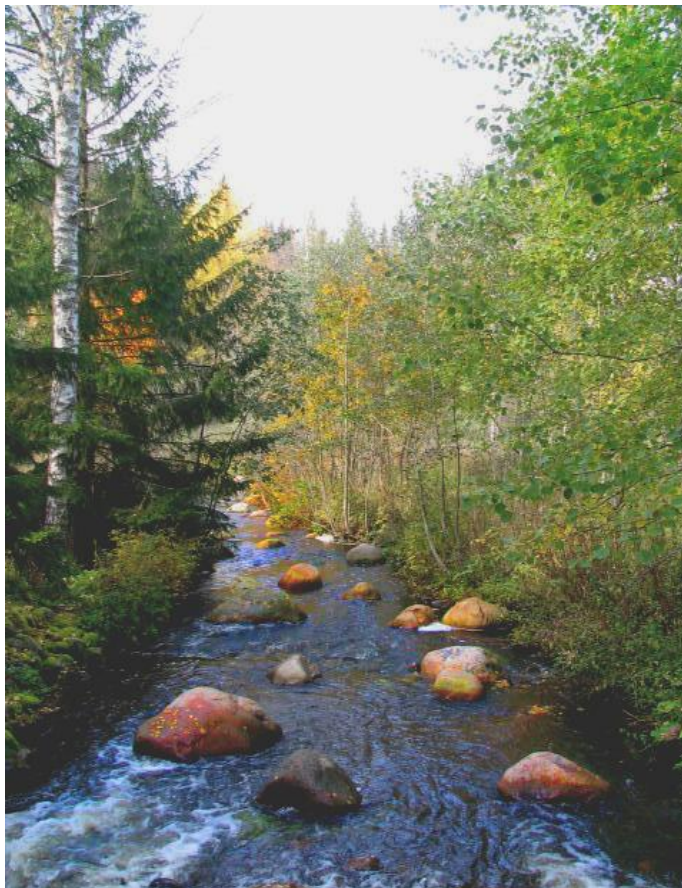
Hammonjoen eniten keskustelua herättänyt uhkatekijä on ollut Sairakkalan pohjavedenottamo. Monivaiheisen oikeusprosessin jälkeen tilanne on kuitenkin selkiintynyt ja tasaantunut: vedenottamo on toiminnassa, mutta sen vedenotto on - lupaehtojen mukaisesti - tasolla, joka ei estä Hammonjoen kokonaisvaltaista kalataloudellista kehitystä. Vedenottamon pitkäaikaisvaikutuksia esimerkiksi kalastoon tai muuhun eliöstöön on kuitenkin vaikea vielä arvioida – on esitetty että ottamo saattaa vaikuttaa mm. taimenten kutemiseen ja pikkunahkiaiskantaan.

Kausittaiseksi uhkatekijäksi voidaan lukea veden virtaaman vaihtelut. Kesällä, kuivaan aikaan, virtaama vähentyy ja samaan aikaan veden tarve kuitenkin kasvaa kalanviljelylaitoksella sekä maa- ja karjataloudessa. Tämä saattaa vaikuttaa heikentävästi kalastoon ja veden laatuun. Jos virtaama vähenee huomattavasti, vaikeutuu myös Hammonjoen kalastus.

10.2 Kehitysehdotuksia

- Taimen on rauhoitettu kutuaikana 11.9 – 15.11, alamitta on 40cm ja jos alueelle istutetaan pyyntikokoista taimenta, on ne merkittävät rasvaeväleikkauksilla.
- Tehdään kirjolohi-istutuksia pari kertaa vuodessa. Joen koosta riippuen istutuskalojen koko voisi olla välillä 300 – 1000 grammaa. Istukkaat tulisi laskea mahdollisimman laajalle alueelle, jotta ne eivät jäisi yhteen paikkaan pois ongittaviksi.

- Jokikutuisen harjuksen istutuksia tulisi lisätä jotta Hammonjoen harjuskanta vahvistuisi. Harjus on paikallinen kala ja se ei vaella pitkiä matkoja, joten istutuksista saatava hyöty jää paikalliseksi. Suonteen kalastusalueen Myllykosesta ja Viherinkoskesta on saatu hyviä tuloksia jokikutuisen harjuksen istutuksilla. Hammonjoki perhokalastuskohteena ja harjus perhokalastuskalana saattaisi olla houkutteleva yhdistelmä. Varsinkin jos joessa on riittävästi suojaista, sorapohjaisia kutupaikkoja. Hammonjoen harjusten alamitta on 30cm, jotta kalat ehtisivät kutea ainakin kerran.
- Lisätään Koveroistenjärven alapuolinen peltoalue kalastusalueeseen. Koska tällä alueella on mahdollista harjoittaa Etelä-Suomen olosuhteisiin nähden ensiluokkaista lampiperhokalastusta, sen käyttöönotto parantaisi koko kohteen kiinnostavuutta ja arvoa. Alueella sijaitseva hevosaitaus tulee kuitenkin siirtää pois joen välittömästä läheisyydestä. Jos tämä ei ole mahdollista, alue 2:n luparajaa voisi siirtää alavirtaan päin, aina Koveroistenjärven suulle asti.
- Rakennetaan alue 2:n upottavamaastoiselle alaosalle – Koveroistenjärven kupeessa – pitkospuut.
- Tehostetaan valvontaa nimeämällä kaksi kalastuksenvalvojaa, joista toinen on perhokalastuksen harrastaja.
- Lisätään Sepänpuron alueelle kalastuksen kieltomerkkejä.
- Uusitaan perhokalastuksesta kertovat opastaulut ja lupa-alueiden merkintätaulut sekä tehdään taukopaikoille opastaulut.
- Ulkoilureittiä jatketaan Isomyllynkoskelta Vesijärvelle asti vuoteen 2017 mennessä.
- Laavun ja tulentekopaikkojen rakentaminen 2010 mennessä.
- Tehdään ruoppaus Vesijärveen Hammonjoen jokisuulle. Tällä pyritään takaamaan kalojen esteetön kulku kutupaikoille. Ruoppaus toteutetaan 2010 mennessä.

LÄHDELUETTELO

Vesijärvi KHS

Vesijärven käyttö- ja hoitosuunnitelma 2007, Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus ry, Vesijärven kalastusalue

PP 1/2005

Pohjolan Perhokalastaja 1/2005, Hammonjoki –ojaonginnan opinahjo, Pietari Sipponen

Kalataloudellinen kunnostus

Hammonjoen Kalataloudellinen kunnostus 2000, Uudenmaan ympäristökeskus, Tnro. 01957S0002-61

ESS

Etelä-Suomen Sanomat, <http://www.ess.fi/Article.jsp?article=109223> 24.4.2007

Lahden Perhokalastajat ry

<http://www.phnet.fi/public/tony/lpk/muuta/hammo.htm> 22.4.2007, 24.5.2007

Suomen kalat ja kalastus

Suomen kalat ja kalastus, cd-fakta

Kalastuslakia

Kalatalouden keskusliitto, Kalastuslakia. Esite.

Kalapaikka

http://www.kalapaikka.net/1id_3173__iid_11554__l_s.asp 14.5.2007

<http://www.kalapaikka.net/k.asp?m=8&kuvausid=3216&id=3173&iid=11554&l=s> 14.5.2007

Kehitysehdotukset

Pietari Sipponen, 25.3.2007, sähköposti.

Harri Hytönen, Manne Anttila, Jari Hagman 22.5.2007, palaveri.

Palaveri 22.5.07

Palaveri 22.5.2007, Jari Hagman Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus ry, Harri Hytönen Lahden Perhokalastajat, Manne Anttila Lahden Perhokalastajat, Vesijärvenkatu 27.

Lopputarkastus 25.5.07

Lopputarkastus 25.5.07, Hammonjoki, paikalla: Vesa Lehtimäki TE-keskus, Jouni Korhonen Pirkanmaan Ympäristökeskus, Markku Nummela Uskilan osakaskunta, Rauno Mattila Uskilan jakokunta, Jari Hagman Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus ry, Harri Hytönen Lahden Perhokalastajat, Marica Kuorikoski Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus (harjoittelija).

Sairakkalan pohjavedenottohanke

Sairakkalan pohjavedenottohanke 2007, Hollolan-Lahden vesilaitoskuntayhtymä, Ympäristövaikutusten selvitys; Taustatilanteen selvitys syksyllä 2006, Ramboll Finland Oy.

Hammonjoen kalataloudellinen kunnostus

Hollolan Hammonjoen kalataloudellisen kunnostuksen lopputarkastus, 30.5.2007, muistio, Hämeen TE-keskus.

Harjus

Suonteen kalastusalueen isännöitsijä Alpo Puranen

Palaveri 13.11.2007

Palaveri 13.11.2007, Hammonjoen KHS, paikalla: Jari Hagman Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus ry, Harri Hytönen Lahden Perhokalastajat, Markku Nummela Uskilan osakaskunta, Rauno Mattila Uskilan jakokunta, Toni Kallioniemi Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus (harjoittelija), Vesijärvenkatu 27.

Suomen Eläimet: Kalat, sammakkoeläimet ja matelijat
Weilin+Göös

Lisää kuvia Hammonjoelta www.kalatalouskeskus.net